

Sabiedriskā apspriešana par Eiropas stratēģijas invaliditātes jomā (2010–2020) pārskatišanu

Eiropas Savienībā dzīvo aptuveni 80 miljoni invalīdu, un viņi bieži vien saskaras ar šķēršļiem, kas viņiem liedz pilnvērtīgi piedalīties visās dzīves jomās līdzvērtīgi visiem pārējiem. Apņemdamās šos šķēršļus likvidēt un uzlabot invalīdu dzīves kvalitāti, ES pievienojās ANO Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām ("ANO konvencija"). Šīs konvencijas īstenošana ir nepārtraukts process, un ES iestādes un dalībvalstis par to atbild kopīgi. ES var darboties, nepārsniedzot pilnvaras, kas tai uzticētas ar ES līgumiem. Pirmoreiz to, kā ES īsteno šo ANO konvenciju, pārbaudīja ANO Personu ar invaliditāti tiesību komiteja, izsakot atzinību par līdz šim paveikto un sniedzot arī ieteikumus nākotnei.

ES līmenī šo ANO konvenciju īsteno saskaņā ar Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020). Stratēģijā ir noteiktas astoņas svarīgākās ES rīcības jomas: pieejamība, līdzdalība, vienlīdzība, nodarbinātība, izglītība, sociālā aizsardzība, veselība un ārējā darbība. Īstenošanā ir sasniegts pusceļš, tāpēc Eiropas Komisija sāk sabiedrisku apspriešanu, lai novērtētu ietekmi un lai nodrošinātu, ka ES politika joprojām atbilst invalīdu vajadzībām un tiesībām.

Šajā anketā ir jautājumi par to, kas, jūsuprāt, līdz šim ir sasniegts ES līmenī, ko jūs domājat par problēmām, ar kurām saskaras visas personas ar invaliditāti, un kā Eiropas Savienībai tās būtu jārisina. Mēs gaidām atbildes no iedzīvotājiem, organizācijām, publiskajām iestādēm, uzņēmumiem, akadēmiskajām aprindām un citām ieinteresētajām personām.

Šīs sabiedriskās apspriešanas rezultātus izmantosim, lai novērtētu, kas paveikts, īstenojot Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020), un lai saprastu, kādi trūkumi jānovērš ES līmenī, lai nodrošinātu personu ar invaliditāti pilnvērtīgu un vienlīdzīgu līdzdalību sabiedrībā.

Anketas aizpildīšanai būs vajadzīgas aptuveni 20 minūtes. Lūdzam atsūtīt šo dokumentu līdz 18.03.2016. uz šādu e-pasta adresi:

EMPL-C3-CONSULTATION@ec.europa.eu

*Ar * apzīmētie lauki ir jāaizpilda obligāti.*

Lūdzam ņemt vērā, ka visu informāciju, ko būsiet ievadījis anketā, izmantos tikai tad, ja būs norādīts jūsu vārds vai organizācijas nosaukums (ja atbildat organizācijas vai iestādes uzdevumā). Ja izvēlēsities savu vārdu vai organizācijas nosaukumu nenorādīt, varat iesniegt tikai vispārīgu komentāru.

*Ja tomēr nolemjat norādīt savu vārdu vai organizācijas nosaukumu, tik un tā varat izvēlēties, lai, publicējot rezultātus, jūsu atbildes paliktu anonīmas.**

- Jā, es norādīšu vārdu/nosaukumu.*
 - Nē, es labāk sniegšu tikai vispārīgu komentāru (pāriet uz 4.5. jautājumu).*
- Konfidencialitātes paziņojums saistībā ar šo aptauju ir [šeit](#).*

1. Piekrišana publicēšanai

Aptaujā saņemtās atbildes tiks publicētas Eiropas Komisijas tīmekļa vietnē, norādot ziņas par respondentu. Vai piekrītat, ka jūsu atbildes publicē ar jūsu vārdu/organizācijas nosaukumu?*

- Manas atbildes drīkst publicēt ar norādīto vārdu/nosaukumu.
- Manas atbildes drīkst publicēt, bet vārdam/nosaukumam jābūt anonīmam.
- Es nevēlos, ka manas atbildes publicē.

2. Respondenta raksturojums

Atzīmējiet atbildes, kuras attiecas uz jums.

2.1. Jūs sniežat atbildes:*

- kā fiziska persona, tikai savā vārdā
- organizācijas uzdevumā (*pāriet uz 2.11. jautājumu*)

2.2. Kā jūs sauc?*

[*brīvs teksts*]

2.3. Esmu šajā vecuma grupā:*

- līdz 18 gadiem
- 19-30 gadi
- 31-49 gadi
- 50-65 gadi
- vismaz 66 gadi

2.4. Kāds ir jūsu dzimums?*

- Sieviete
- Vīrietis
- Cits
- Neatbildēšu

2.5. Vai jums ir invaliditāte, proti, ilgstoši veselības traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt jūsu pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem?*

- Jā (*izlaist 2.7. jautājumu*)
- Nē (*pāriet uz 2.7. jautājumu*)
- Neatbildēšu

2.6. Vai jūsu invaliditāte ir atzīta oficiāli?*

- Jā
- Nē

2.7. Nē*

- Es rūpējos par personu(-ām) ar invaliditāti kā ģimenes loceklis vai kā aprūpētājs bez atlīdzības
- Es rūpējos par personām ar invaliditāti kā oficiāls aprūpētājs (tas man ir algots darbs)
- Es strādāju ar vai nodarbinu personu ar invaliditāti
- Man nav personīgas saistības ar invaliditātes problēmām
- Cita atbilde [brīvs teksts, kas nepārsniedz 200 rakstzīmes]

2.8. Kuras valsts pilsonis esat?*

[brīvs teksts]

2.9. Kurā valstī dzīvojat?*

[brīvs teksts]

2.10. Vai pašlaik esat nodarbināts, iegūstat izglītību vai saņemat apmācību?*

- Strādāju privātajā sektorā
- Strādāju publiskajā sektorā
- Strādāju algotu darbu pilsoniskās sabiedrības organizācijā (te ietilpst arī invalīdu organizācijas)
- Es strādāju neapmaksātu darbu (piemēram, brīvprātīgo darbu)
- Iegūstu izglītību vai saņemu apmācību
- Esmu pensionārs
- Esmu bezdarbnieks
- Neatbildēšu

(Jautājumi no 2.11. līdz 2.16. ir domāti tikai organizācijām. Ja esat privātpersona, izlaižiet tos.)

2.11. Kā sauc jūsu organizāciju?*

[brīvs teksts]

2.12. Kāda veida organizāciju pārstāvat?*

- Privātā sektora
- Publiskā sektora
- Nevalstisku organizāciju (NVO)
- Invalīdu organizāciju (te ietilpst tikai tās organizācijas, kurās vadošus amatus ieņem vai padomes locekļi ir personas ar invaliditāti)
- Cita veida organizāciju [brīvs teksts, kas nepārsniedz 200 rakstzīmes]

2.13. Kādā līmenī šī organizācija darbojas?*

- Starptautiskā līmenī
- ES līmenī
- Valsts līmenī
- Reģionālā vai vietējā līmenī

2.14. Vai jūsu organizācija ir reģistrēta ES Pārredzamības reģistrā?*

- Jā
- Nē (pāriet uz 2.16. jautājumu)

2.15. Kāds ir tās reģistrācijas numurs reģistrā?*

[brīvs teksts]

(Pārredzamība un ES):

2.16. Vai jūsu organizācija nodarbina personas ar invaliditāti?*

- Jā
- Nē

3. Jūsu viedoklis par to, kāda pašreiz ir situācija personām ar invaliditāti

3.1. Norādiet, cik lielā mērā piekrītat šādiem apgalvojumiem.*

	Pilnīgi piekrītu	Piekrītu	Neitrāla attieksme	Nepiekrītu	Pilnīgi nepiekrītu	Nezinu
Personas ar invaliditāti var pilnībā piedalīties ikdienas dzīvē tāpat kā pārējie iedzīvotāji						
Personām ar invaliditāti ir tādas pašas tiesības kā citiem iedzīvotājiem						
Personas ar invaliditāti savā ikdienā sastopas ar diskrimināciju invaliditātes dēļ						
ES iedzīvotājiem ar invaliditāti ir grūtāk pārcelties uz citu dalībvalsti nekā citiem ES iedzīvotājiem						

3.2. Kuras no minētajām problēmām, jūsuprāt, personām ar invaliditāti ir vissvarīgākās?* *[Izvēle no 1 līdz 5]*

- Ierobežota piekļuve apbūvētai videi
- Ierobežota piekļuve transportam
- Ierobežota piekļuve internetam un komunikācijas tehnoloģijām
- Ierobežota piekļuve citām precēm un pakalpojumiem
- Nevienlīdzīgas iespējas darba tirgū
- Nevienlīdzīgas izglītības iespējas
- Trūkst atbalsta vecākiem, kuru bērniem ir invaliditāte (piemēram, piemērotas izglītības vai ārstniecības pakalpojumiem)
- Trūkst vienlīdzīgu iespēju saņemt veselības aprūpi (ārsti, slimnīcas u.c.), ieskaitot vecumam atbilstošu atbalstu bērniem
- Brīvas pārvietošanās šķēršļi ES
- Diskriminācija (tostarp, piemēram, divkārša diskriminācija pret sievietēm ar invaliditāti un bērniem ar invaliditāti)
- Grūtības vest patstāvīgu dzīvesveidu (piemēram, aprūpes dominēšana lielos pensionātos un/vai pakalpojumu trūkums kopienā)
- Grūtības piedalīties politiskajā un sabiedriskajā dzīvē
- Grūtības piedalīties kultūras dzīvē, atpūtā, vaļaspriekos un sportā
- Grūtības, ko rada darba tiesības vai sociālās aizsardzības sistēmas (piemēram, sākot strādāt, tiek zaudēts invaliditātes pabalsts neatkarīgi no atalgojuma lieluma)
- Grūtības panākt, lai invalīdus uzklausa viņiem svarīgos jautājumos
- Nav pietiekamas ar invaliditāti saistītas apmācības speciālistiem, kuri profesionālās darbības laikā saskaras ar invalīdiem (piemēram, skolotājiem, ārstiem un advokātiem)
- Nabadzība un zems ienākumu līmenis
- Šķēršļi tiesībspējas un rīcībspējas atzīšanai un izmantošanai
- Slikta izturēšanās (piemēram, vardarbība, ļaunprātīga izmantošana, brīvības ignorēšana un necieņa)

3.3. Vai varat norādīt, kādas īpašas problēmas izjūt bērni ar invaliditāti (atšķirībā no pieaugušajiem invalīdiem)?

[Brīvs teksts, kas nepārsniedz 300 rakstzīmes]

3.4. Vai esat personīgi saskāries ar iepriekšējā jautājumā (3.2.) minētajām problēmām?*

- Jā
- Tikai netieši, saistībā ar ģimenes locekļu pieredzi
- Tikai netieši, saistībā ar draugu pieredzi
- Tikai netieši, saistībā ar kolēģu pieredzi
- Nē
- Neatbildēšu

3.5. Vai ir vēl citas jomas, kurās, jūsuprāt, varētu uzlabot dzīvi personām ar invaliditāti?

- Jā *[brīvs teksts, kas nepārsniedz 200 rakstzīmes]*
- Nē
- Neatbildēšu

3.6. Vai zināt, ka ir tāda Eiropas stratēģija invaliditātes jomā (2010–2020)?*

- Jā
- Nē
- Neatbildēšu

4. Ietekme, pateicoties Eiropas stratēģijas invaliditātes jomā īstenošanai laikā no 2010. līdz 2015. gadam

4.1. Kā piecus gadus pēc stratēģijas pieņemšanas ir uzlabojusies situācija personām ar invaliditāti šādās stratēģijas noteiktajās prioritārajās jomās?*

	Ļoti	Lielā mērā	Zināmā mērā	Nedaudz	Nemaz
Preču, pakalpojumu, tostarp sabiedrisko pakalpojumu, un atbalsta ierīču pieejamība					
Līdzdalība sabiedrībā: – var izmantot ES pilsonības piedāvātās priekšrocības; – novērsti administratīvie šķēršļi un tāda attieksme, kas kavē pilnīgu un vienlīdzīgu līdzdalību; – tiek sniegti kvalitatīvi pakalpojumi dzīves vietā, dodot arī iespēju saņemt personisku palīdzību.					
Vienlīdzība: cīņa pret diskrimināciju invaliditātes dēļ.					
Nodarbinātība: iztikas pelnīšana atvērtā darba tirgū.					
Izglītība un apmācība: iekļaujoša izglītība un mūžizglītība skolēniem un studentiem ar invaliditāti.					
Sociālā aizsardzība: pienācīgi dzīves apstākļi.					
Veselība: vienlīdzīgas iespējas saņemt veselības un tamlīdzīgus pakalpojumus.					
Ārējā darbība: ES ārējā darbībā tiek veicināta invalīdu tiesību ievērošana.					

○ Neatbildēju

4.2. Kuri faktori visvairāk palīdzējuši gūt panākumus, pat ja tie bijuši ierobežoti?*

(Iespējamās vairākas atbildes.)

- ES politiskā darbība
- ES finansējuma izmantošana
- Norises valstu līmenī
- Privātās iniciatīvas
- Sabiedriskā doma, mainījies domāšanas veids
- Ekonomiskie nosacījumi
- Jauni zinātnes atklājumi un/vai tehnoloģiskas pārmaiņas
- Interesešu grupu un nevalstisko organizāciju (NVO) atbalsts
- Uzņēmējdarbības lobēšana
- Cita politiskā darbība, kas ietekmēja invaliditātes politiku
- Nezinu

Ja vēlaties kaut ko pieminēt vai sniegt piemērus:

[Brīvs teksts, kas nepārsniedz 300 rakstzīmes]

4.3. Novērtējiet, cik apmierināts kopumā esat ar to, kas padarīts pēdējos piecos gados (2010–2015), lai uzlabotu situāciju personām ar invaliditāti: *

- Ļoti apmierināts
- Apmierināts
- Diezgan apmierināts
- Neapmierināts
- Nezinu

4.4. Kuri, jūsu prātā, ir lielākie šķēršļi straujākam uzlabojumam? *
(Iespējamās vairākas atbildes.)

- Ierobežoti cilvēkresursi un finanšu līdzekļi
- Politiskās gribas trūkums
- Atbilstīgu tiesību aktu trūkumu
- Ierobežota ES kompetence rīkoties
- Nepietiekami iesaistītas personas ar invaliditāti
- Nepietiekami informēti cilvēki, kuriem nav invaliditātes
- Ekonomiskā situācija
- Nepietiekams sociālais spiediens
- Ar invaliditāti saistīti aizspriedumi
- Nepietiekama politikas veidotāju izpratne par specifiskajām invalīdu vajadzībām
- Cits šķērslis **[brīvs teksts, kas nepārsniedz 100 rakstzīmes]**

4.5. Vispārīgs komentārs:

[Brīvs teksts, kas nepārsniedz 1500 rakstzīmes]